

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya :

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... » 16.— | nyolczad oldal » 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

HIDASSY KORNÉL

1827—1900

A magyar püspöki karnak ismét egy oszlopos tagját szólította magához a Mindenható: a szombathelyi egyházmegye főpásztora, *Hidassy Kornél*, hunyta le szemét október hónap 11-én.

A templomok és az iskolák gyászt hirdetnek és méltán: a templom egy Krisztus szellemű papot, az iskola a katolikus szellemű nevelés egyik mintaképét veszítette el az elhunyt főpásztorban. A póp és tanító erényei és ezen erények gyakorlásában szerzett érdemek adnak fényt az ő áldott emlékének.

Életrajzát Barabás György, sárvári igazgató tollából bírjuk s a sajtó alatt levő Emlékkönyvből a következőkben veszszük át:

Hidassy Kornél, szombathelyi r. kath. megyéspüspök, született 1828. június 13-án Komáromban, hol atyja H. Ferencz városi főkamaras volt: a gimnázium hat osztályát szülővárosában, a sz. Benedek-rendieknél 1843-ban végezte; ekkor az esztergomi főegyházmegyében növendékpapnak fölvetetvén, a pozsonyi *Americanumba* küldetett, 1844-től a böleseletet Nagyszombatban, a hitudományokat Pesten hallgatta. 1851. július 27-én miséspappá szenteltetvén föl és egy ideig Nyerges-Ujfaluban volt káplán; de kiváló tehetségi fölismertetvén, nemsokára a nagyszombati főgimnázium tanárává s 1873-ban igazgatónak nevezetett ki. 1856. aug. 1-én Samassa József és hat tanártársa kíséretében útra kelt Rómába s 14-én a pápánál tisztelgett. Mint az érseki főnevelő-intézet igazgatója 1873. október 10-én esztergomi tiszteletbeli kanonoknak, 1875. aug. 2-án miniszteri osztálytanácsosnak, 1876. június 5-én esztergomi kanonoknak, 1878. július 1-én B. Sz. Máriáról nevezett széplaki apátnak és november 8-án tribuniczi ez. püspöknek, 1882. október 8-án a szombathelyi püspöki megye

főpásztorának nevezetett ki. Megerősítettett 1883. márczius 13-án és püspökké szenteltetett május 3-án. Pápai trónálló s római gróf. — Fordítása a pesti magyar egyház-irodalmi iskola Munkálatában (1854. A kétségbeeséssel küzdő). Program-értekezései a nagyszombat r. katolikus főgimnázium Ertesítőjében (1855. A bölesezet hazánkban előhaladásának történelmi vázlata, 1857. De stilo bene latino; ezen figyelmet keltő értekezése a bécsi tanférfiak körében polemiait keltett; a támadások ellenében Samassa József, későbbi egrí érsek, sikerrel kelt H.-nak védelmére; 1858. De sermonis latini usu quotidiano). Levele Rómából 1856. aug. 16. (Religió 1856. II. 21. sz.) — Székfoglaló beszéde: *Főpásztori üdvözlés*, melyet egyházmegyéje híveihez intézett püspöki székének elfoglalásakor 1883. évben. Budapest, 1883. (Lásd Szimnyey József «Magyar irok élete és munkái» IV. kötet, 862. l.)

Hidassy püspöknek szemefénye a püspöki papnevelőintézet volt, melynek kápolnáját, alig hogy Szombathelyre jött, újra építtette s a nagyszerű könyvtár elhelyezésére is az épület egyik szárnyát két emelet magasságban megtoldatta. A szeminárium vizsgálatokat és scabellumokat még betegsége idején is látogatta. A püspöki elemi iskola vizsgalataira minden évben pontosan el szokott menni, csak most, a két utolsó évben nem tehetette ezt meg torokbaja miatt; de azért a tanítóknak és tanulóknak adni szokott jutalmakat mindenkor megküldötte s az igazgató (Szabó Károly) által mindenről informáltatta magát.

Köztudomású, hogy milyen figyelemmel és szerető jóakarattal viseltetett az egyházmegyei tanítók iránt, kiknek gyermekeit vagy egészen, vagy ingyenesen, vagy legalább kedvezményes fizetésért igyekezett a községi árvaházba bevételni; de Szombathelyen is a szemináriumban vagy a püspöki palotában adatott nekik ellátást. Az is köztudomású a szombathelyi egyházmegyei tanítóknál, hogy alig alakult meg egyházmegyei tanítóegyesületünk (1888), H. püspök 1890-ben

500 forintot, a rákövetkező évben még 300 frtot adott annak ezéjaira; azóta évenként 2—200 frttal gyámoltotta, mely adományai eddigre 2400 forintot tesznek ki.

Egyenesek ily arányban és ily összegekkel ajándékozta meg a szombathelyi püspöki elemi iskolai tanítók külön nyugdíjalapját is, úgy, hogy a most jamar hó I. évi nyugdíjazott Ats. Gyula püsp. isk. tanító 960 frt rendes nyugdíján kívül ez alaphól is 138 frtot húz. A püsp. elemi iskolai tanítók fizetéséhez évenként 1400 frttal járult.

Karácsonyra minden szombathelyi tanintézethez szokott a szegény gyermekek számára bizonyos összeget küldeni. Jóteteményeit különben töltökben szokta gyakorolni s igen kevés az, a mi abból a közönség tudomására jutott.

Biztosára — lehet mondani — páratlan volt. Már 4 órákor fölkel és 5-kor kapolnájában misézett. Addig, míg egészsége engedte, minden vasár- és ünnepnapon át szokott menni a székesegyházba nagymisére, délután meg káptalani vesperára. Püspökségének első éveiben kiválóbb ünnepokon prédikált is a nagy templomban, de utóbbi torkbaja miatt le kellett erről mondania. A hívő közönség legnagyobb sajnálattal vett erről tudomást, mert mindenkor nagy számban szokta meghallgatni a lángbuzgalmi főpap gyönyörű beszédét.

Iskolájának tanítóit szinte meghatva érezték magukat a kegyes főpap jóindulata és leereszkedése által. Öt évvel ezelőtt történt, hogy a püsp. isk. tanítók egyik társukat elvesztettek s ő részt vett bánatukban, osztozott szomorúságukban; elment a halottas házhoz és kikísérte velők együtt a meghaldogultat utolsó útján, a temetőbe is.

És most, mely fájdalommal gyászolja a kath. tanítóság őt, a ki oly igazi kath. tanító volt, Jussanak érdemei jutalomhoz Isten előtt.

A kath. népoktatásügy kilencszázados történetének áttekintése.

Ezeknek a czeloknak szolgálatában a bizottság: *a)* a kath. népoktatásügyi intézetek intenzív működése érdekében szükséges általános szervezési, nevelési és módszertani kérdéseket szakszerűen megvitatta;

b) a kath. népoktatási intézetekben használandó tankönyveket megírta;

c) a kath. intézetek és tanítók jogait nyilvánartarta és az ezekre vonatkozó reformtervezéseket a kath. egyház szellemében irányította;

d) a nagyméltóságú püspöki kartól a kath. tanítók egyetemességéhez szakszerű véleményezés végett utalt kérdésekben kath. tanítói kongresszusokat előkészít, rendez és azoknak határozatait a nagyméltóságú püspöki kar elé juttatta;

e) a kath. tanító-egyesületekkel főtartott érintkezés által az egységes kath. tanítói közszellemet és az egyívétartozás érzetét szilárdította;

f) a tanítók erkölcsi és anyagi érdekeit elősegíti. Ezen bizottság működésének eredménye, melyen tisztelt Kongresszus, a mai nagygyűlésünk. Nem mondhatjuk, hogy a bizottság a hozzá kötött egyéb és

fontos feladatnak immár minden tekintetben kijárt ösvényén haladva, eleget tesz. Válságos napjait még nem élte túl, mert működésének anyagi feltételeit még nem biztosíthatta; de éltet a remény, hogy az isteni Gondviselés megadja ehhez is a szükséges módokat, különösen akkor, ha meg fogja őrizni a nagymélt. püspöki kar magas bizalmát és főtartja a magyar kath. tanítói kar osztatlan közreműködését.

Mint örvendetes tényt említem föl, hogy a kath. tanítóság országos bizottságának szervezetében létesített kath. tanügyi tanács már eddig is sok névös dolgot művelt s legjobb ténye, hogy pályázat útján megíratta a magyar kath. népoktatás kilencszázados történetét, mely vállalkozását dr. *Steinberger* Ferencz egyházi elnök ezerkoronás adománya tette lehetővé.

És ezzel neveléstörténelmi áttekintésem végéhez értem, de mert minden korszakban az iskolai oktatás intenzívitására is utaltam, ettől a jelen kornál sem tekinthetek el. Tegyük röviden vizsgálódás tárgyává a mai nevelés kihatását az életre. A hitvallásos iskolák ma is azok, a mik a multban; az ő nevelésük fölve Krisztus, az ő nevelésüknek módszere a legnagyobb tanítónak, a «Mesternek», Krisztusnak módszere, tehát változatlan és így a működés értéke is ugyanaz.

... És vagyunk, igen, még él a kath. nemzeti közoktatás e haza határai között; de legyen is, mert az ősidőkben, a multban a nemzetre nézve *hasznos volt*, ma azonban *már szükséges*. A boldogemlékü báró Eötvös József, a lánglelkü hazafi, az ideális kultuszminiszter, költői lelkületével nem állhatott ellent annak az úgynevezett modern kívánalomnak, mely a hitvallásos iskolákkal szemben a hitfelekezetenküli iskolákat is beállítani kívánta a magyar népoktatás szervezetébe és ezzel a törvény a kormányhatalomban egy oly versenyzőt állított szembe az egyházzal, mely hatalommal rendelkezik a hitvallásos iskoláknak az elközösítés által való fokozatos megszüntetésére.

Hogy mit rejt magában a hitvallás nélküli iskola, arra már a törvény alkotásakor rámutatott Haynald bíboros-érsek, midőn kifejté, «hogy az iskola feladata nemcsak az értelmi kiképzés, hanem az, hogy az embert emberré nevelje. Ezt a közös iskolában elérni nem lehet, mert ott hiányzik a vallásos élet malasztja.»

... A vallás legjobb szövetségese az államnak, a vallás kötelességévé teszi a polgárnak az állam törvényei előtt való meghajlást. Az államnak tehát az egyházat, mint hű szövetségést, tiszteletben kell tartania.

«Az állami kérdések csak azon az úton fognak eldöntetni», melyre a vallás erkölcsi világa fényeskedik. Ez okokra támaszkodva, a közös iskola ellen nyilatkozik. Sajnálja, hogy a közös iskola fölvetett, mert nem hiszi, hogy papíroson fognak maradni.

És a nagy tudományú főpap jóslása bekövetkezett. Tapasztaljuk, érezzük, hogy a közös iskola szelleme hódít és tért foglal.

A közoktatási kormány egyik előkelősége «Teen-dőnk a népoktatás terén» című könyvében nyomatékkal hangsúlyozza kultuszminiszterünk ama állásfoglalását, «hogy az államosítást, tehát az iskolák elközösítését, mint *erkölcsi szervezési elvet* nem fogadja el, ellenben a *fokozatos államosítási rendszer híve*, sőt annak nagyobb mértékben való keresztülvitelét is szükségesnek tartja». Kihámozva ezavakat: az irányítadó eszme mind a két módon egy és ugyanaz — az iskolák elközösítése. (Folyt. köv.)

A kath. tanítói segélyalap.

Segélyalapunk új korszaknak néz elébe. Az idők gyűlösen oly fontos változásokat tett az új alapszabály-javaslatban a központi bizottság, hogy azok legfelsőbb megerősítése után bizvaszt remélhetjük az egyesület teljes fölvirágzását.

Az érdekes gyűlésről vettük a hiteles jegyzőkönyvet, melyből adjuk a következőket:

Jegyzőkönyv. Fölvetett Budapestén, a magyarországi latin- és görögcsertartású róm. kath. tanítói segélyalap központi bizottságának 1900. évi augusztus hó 25-én tartott XVI. közgyűléséről. A gyűlést az egyetemi templomban 9 órakor tartott szentmise előzte meg, melyen a bizottság tagjai testületleg vettek részt.

Dr. Walter Gyula elnök meleg szavakkal üdvözi a bizottság tagjait. Örömmel üdvözi — úgymond — a bizottságot, mivel, mint azt a jelentések igazolni fogják, a segélyalap fokozatos növekedését jelezheti. Majd így folytatja beszédét: «Különös hálaerzettel van szerencsém megemlékezni O Eminenciájára, a bibornok hercegprímás és érsek úr azon nagylelkűségéről, melylyel az árvaárk alapjára 30.000 koronát kegyeskedett adományozni. Nehány év előtt 20.000 koronát volt kegyes O Eminenciája e célra felajánlani. Ez összeget később, mint azt a m. t. központi bizottság 1898 augusztus 24-én tartott ülésen jelenteni szerencsém volt, 25.000 koronára emelt. A kereszténység hazánkba történt behozatala és a magyar királyság megalapításának 900 éves évfordulójának alkalmából még 5000 koronával kegyeskedett O Eminenciája ez összeget növelni. Ezek után a 30.000 koronát összeget 4° oos járadék-kötvényekben átvnyítja Begovesevich Róbert v. püspök úrnak, mint a segélyalap vagyonát kezelő egri káptalan képviselőjének. Majd e szavakkal végi beszédjét: «Műdön ez örvendetes jelentést feladni szerencsém vagyok, a m. t. bizottság közérzetét véden tolmácsolni, kérvén, hogy O Eminenciája e nagy kegyességéért és bőkezűségéért ne csak jegyzőkönyvileg fejezze ki a m. t. bizottság legmélyebb köszönetét, hanem ezen érzelmeit hódolatteljes leírásban is tolmácsolja O Eminenciájára magas személye előtt. Ezek után ismételtén szívélyesen üdvözölvén a bizottságot, az ülést megnyitónak nyilvánítja. A közgyűlés, zafjusán először a bibornok hercegprímás és érsek úr OFőmagasságát, benső lelkoséddel vette tudomásul az elnök megnyitóban foglalt jelentést és felkéri az elnököt, hogy a segélyalap, illetőleg a magyar kath. tanítóság hódolatát és legmélyebb háláját Vaszary Kólos bibornok hercegprímás és érsek úr O Főmagassága előtt, legkegyesebb adományáért, felírásban kifejezvi szíveskedjék.

Elnök fölolvassa a bizottságot, hogy a gyűlés tartamára a jegyzői teendők végzésére saját kebeléből jegyzőt választson. A jegyzőkönyv vezetésére Ember Károly karöltöl föl.

Elnök bemutatja O Eminenciájának a múlt évi központi bizottsági ülés jegyzőkönyvére vonatkozólag 1899. évi október 9-én 4826. sz. a. kélt magas leiratát és kéri a jegyzőt, hogy azt egész terjedelmében felolvassa. Közgyűlés a fölolvastott kegyes leiratot hódolattal veszi tudomásul.

Elnök jelenti, hogy O Eminenciája a múlt évi jegyzőkönyvet tudomásul vett magas leírásban megengedni méltóztatott, hogy az évi tagsági díjak 1 koronáról 2 koronára emeltesse nek föl. Ezen kegyes leirat értelmében a tagsági díjak fölemelését tudomására hozta az egyházmegyei hatóságoknak. Köszönettel tudomásul vették.

Elnök heterjeszti a múlt évre vonatkozó számadásokat és kéri a fölmentvény megadását. a) Évközben kiadható segélyezésre nála maradt (múlt évi jegyzőkönyv X. pontja szerint) 639 frt 14 kr., ezen célra, továbbá utóiratványok és postaköltségekre kiadott 530 frt

10 kr., maradt 109 frt 04 kr. b) Ösztöndíjakra megszavaztatott (m. t. jegyzőkönyv X. pontja szerint) 1700 frt, kifizetett 1450 frt, maradt 250 frt; Gergely Tamás II. éves joghallgatónak az 1898/99. tanév második felére fel nem vett ösztöndíja 25 frt. c) Segély- és gyámpénzekre folyósítva lett (múlt évi jegyzőkönyv X. pontja szerint) 2000 frt, kifizetett 2000 frt, maradt — frt. E számadások szerint jelenleg az elnöknel rendelkezésre áll összesen 384 frt 04 kr., vagyis 768 korona 08 fillér. Miután az itt kitüntetett bevételi és kiadási tételek a valóságnak megfelelnek s okmányokkal kellően igazolva vannak s így rendben találhattak: a központi bizottság az elnöknek a fölmentvényt megadja.

Elnök bemutatja az alapot kezelő egri főkáptalan képviselője, Begovesevich Róbert v. püspök, egy kanonok által heterjesztett 1899. évi számadások kivonatát. Együttal felhívja a jegyzőt, hogy azt egész terjedelmében olvassa föl. A számadások kivonata a következő: I. 1. Egyes egyházmegyék részéről beküldött időközi kamatok 10 frt 56 kr., 2. Értékpapírok és takarékpénztári betétek 1899. évi kamatai 3093 frt 63 kr., 3. Pártoló tagoktól évenkénti díjak címén bejött 95 frt 80° tölája 76 frt, 4. Rendes tagoktól évenkénti díjak címén befolyt 1565 frt 87 kr., 80° tölája 1252 frt 69 kr., összesen: 4432 frt 88 kr. II. Az 1900. évben felosztás alá eső eme 4432 frt 88 kr. ból az alapszabályok 7. §-a szerint jut: 1. Ösztöndíjazásra (a fenti összeg ³/₁₀ része) 1773 frt 15 kr., 2. Segély- és gyámpénzekre (³/₁₀ rész), gyámoltásra (²/₁₀ rész; együttvéve a fenti összeg ⁵/₁₀ része) 2216 frt 44 kr., 3. Az országos árvaház alapjának gyarapítására (¹/₁₀ rész) 443 frt 29 kr. Összesen: 4432 frt 88 kr. A segélyalap számadó gondnokának, Begovesevich Róbert v. püspök úrnak előterjesztett számadás-kivonata tudomásul vétetett és elnök indítványára a közgyűlés mely háláját és őszinte köszönetét fejezi ki a segélyalap vagyonát kezelő egri főkáptalan képviselője, Begovesevich Róbert v. püspök úrnak, ki pártatlan odaadással buzgólkodik az alap gondozásában.

Elnök indítványára kimondja a közgyűlés, hogy a központi bizottság folyó évben segélyekre 2000 forintot, azaz 4000 koronát, ösztöndíjakra 1700 forintot, azaz 3400 koronát szavaz meg. Ezenkívül: az 1. alatti összegből 73 frt 15 kr., vagyis 146 kor. 30 fill., a 2. alatti összegből 216 frt 44 kr., vagyis 432 kor. 88 fill., úgyszintén a, b), c) pont 384 frt 04 kr., vagyis 768 korona 08 fillér, összesen 673 frt 63 kr., vagyis 1347 kor. 26 fill. az elnök kezéinél hagyatik, hogy abból évközben sürgős segélyeket utalhasson ki és a bizottság intézkedései szerint fizetéseket eszközölhessen.

Következik az ösztöndíjak megszavazása. Elnök jelentése szerint régi ösztöndíjas volt 34, ösztöndíját fel nem vette 5, tanulmányait befejezte 8, papnövendék lett 1, elmaradt összesen 14. E szerint régi ösztöndíjas lesz 20, kiknek 100 koronájával jár 2000 korona, betöltendő 14 hely a 100 koronájával 1400 korona s így az ösztöndíjakra kiutalt 3400 korona kimerítettett. Ösztöndíját nem vette fel: Bakos Ede, Drávay Mária, Gergely Tamás, Kirn Gizella és Kóhány Nándor. Tanulmányait befejezte: Bedy Máté, Buzás Iván, Kytler Julia, Lipeczky András, Mahay István, Prekopp Etelka, Szántó Vima és Tumbász Mária. Papnövendék lett: Bielek Ede. A régi ösztöndíjasok névsora: Barabás Sándor, Buday Béla, Dorótiás Ilona, Erdélyi Géza, Lakatos Géza, Mészáros Aladár, Molnár Gyula, Nevelős Gyula, Orbán József, Szabó Anna, Takács Gyula, Todor Béla, Barabás Róza, Jancsina Mária, Juhász Olga, Marton Jenő, Méder Mihály, Mihályi Jenő, Roszjár Erzsébet és Vinkler Leontin. A 14 új helyre folyamodott 67. A központi bizottság a kérvényeket beható tárgyalás alá vette és az ösztöndíjakat a következő tanulóknak ítélte oda: Klein Jenő egyetemi hallgató, Besztercebánya-egyházmegye; Vékony József fogymn. V. oszt. tanuló, Eger-egyházmegye; Bartalics Ferencz egyetemi hallgató és Lakatos József III. éves képzőintézetű növendék, Erdély-egyházmegye; Bertalan József fogymn. VIII. oszt. tan., Esztergom-főegyházmegye; Balogh Dénes egyetemi hallgató, Győr-egyházmegye; Lehoczky Mária I. év. képzőintézetű növendék, Kassa-

egyházmegye: Králík József kereskedelmi akadémián növ., Nyitra-egyházmegye: Fent Blanka képzőintézeti növ., Pécs-egyházmegye: Bodnár Mária képzőintézeti növ., Szatmár-egyházmegye: Kirm Bóza képzőintézeti növ., Szekesfehérvár-egyházmegye: Czikker Ferencz főgymn. VIII. oszt., Szombathely-egyházmegye: Bobory Zoltán egyetemi hallgató, Vác-egyházmegye: Szmodics Kázmér egyetemi hallgató, Veszprém-egyházmegye: A központi bizottság az ösztöndíjak adományozásánál figyelemmel volt az alapszabályok 8. s-ára, mely szerint a rendes tagoknak esküis azon gyermekei részesülnek ösztöndíjban, akik egyetemet, kath. tanítóképző-intézetet, reáliskola vagy kath. gymnáziumi felsőbb osztályokat, vagy pedig ipar-, kereskedelmi és gazdasági iskolát látogatnak (1898. évi jegyzőkönyv IX. pontja); miért is több folyamodónak kérvényét érdemleges tárgyalás alá nem is vette. Az ösztöndíjak első része a jövő 1900. 01. iskolai év első felébenek, a második része a felétnek sikeres bejegyzése után válik esedékessé. Azonban a központi bizottság határozata szerint: az ösztöndíj csak azon esetben fizetendő ki, ha az ösztöndíjas kifogástalan magyarázat mellett, legalább általános jó osztályzatú bizonyítványt mutat föl. A pénz rendszeresen bevezetett s az intézeti igazgató által is aláírt nyugtára a bizottság elnökénél, Esztergomban vehető föl. Mellekélni kell a nyert bizonyítvány hiteles másolatát is. Megjegyezték azonban, hogy a kik ösztöndíjakat augusztus 15-ig föl nem veszik, elvesztik jogényüket és az ösztöndíjasok sorából töröltetnek.

Tárgyalás alá vették a segélyezés iránt beadott folyamodványok. Beérkezett összesen 152, kifogásoltatott 8, maradt jogosult folyamodó 144. A bizottság a folyamodványokat átvizsgálta és elhatározta, hogy a kintalt 4000 korona kiosztását akként eszközöli, hogy száz folyamodó 40 egyenként 40 korona segélyben részesít. A segély osztásánál a kellőleg föl nem szerelt s nem az egyházmegyei hatóság (egyházmegyei iradati útján, vagy a kitűzött határidőn (július 31.) túl beérkezett folyamodványok a jegyzőkhöz nem foglaltak és figyelembe nem vettek. A jogosult folyamodók közül meg azok részesítettek elsőbbségben, kik három éven belül a segélyalap jövedelmében nem részesültek. Mindazon segélyösszegek, melyek december hónap 31-ig föl nem vettek, az alap javára visszatartatnak. Mely tisztelettel felkértek a főtisztelendő egyházmegyei hatóságok, hogy jelen jegyzőkönyvet lehetőleg egész terjedelmében, de a saját egyházmegyéjüktől segélyezett tanítók, özvegyek és ösztöndíjasok nevsorát különösen, az egyházmegyei körlevelekben közölni kegyeskedjenek, minthogy az illetők más úton értesítve nem lesznek. Felszólítottak továbbá a segélyezettek, hogy a nyugtárvány beküldése alkalmával, a zavarok kiküldése végett, tisztán írják ki lakóhelyüket és az utolsó postát.

Elnök örömmel jelenti, hogy az esztergomi róm. kath. népnevelők egyesülete az árvaház alapjára tett 200 kor. adományát 400 koronára egészítette ki. A közgyűlés köszönettel veszi az adományt és óhajtja, vajha a többi hazai kath. tanítóegyesületek és körök is követnék ebben az esztergomi róm. kath. népnevelők egyesületének nemes példáját.

Elnök hivatkozva a központi bizottságnak múlt évi határozatára, jelenti, hogy az ötos-bizottság, melynek az ő öröksége alatt tagjai voltak: Csávóvszky József apátkanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő, Bertalan Vince, Major János és Ember Károly egyesületi tagok, elkészült javaslataival. Az új alapszabály-tervezet ismertetésére a jegyző kéri föl. Ember Károly előadó jelenti, hogy az alapszabályjavaslatot készítő bizottság mindenben az általános hangzatosított kívánalmakat s a kezelés körül szerzett tapasztalatok utasításait tartotta szem előtt és ehhez képest oly munkálatot terjeszt elfogadás végett a közgyűlés elé, melynek intézkedései a segítőalap gyarapodását és működésének a kath. tanítók jól fölfogott érdekéhez mért bőveletesítését vannak hivatva előmozdítani. Fölvastatván az új alapszabályok, határozatba ment, hogy jóváhagyás végett O Főmagassága a bitoros hercegprímás és érsek úrhoz, illetőleg a Nagyméltóságú

Püspöki Karhoz, majd a Nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz terjesztessenek föl.

Begorcsovich Róbert v. püspök a hódoló tisztelet hangján emlékezik meg Vaszary Kolos bitoros hercegprímás és érsek úr O Főmagasságának kegyes adományáról s kijelenti, hogy azt az alapot kezelő egri káptalan nevében mint a kath. tanítók drága örökségét veszi át az alap vagyonához. Együttal indítványozza, hogy dr. Walter Gyula praelatus kanonok elnök úr ó méltóságának azon fáradhatlan buzgalmaért, melyet bokros teendői daczára, a segítőalap fölívragoztatása érdekében kifejt, a magyar kath. tanítósnágnak szeretetből jövő hálás köszönete jegyzőkönyvileg kifejeztessék. A közgyűlés benső örömmel és lelkesedéssel fogadja el az indítványt.

Elnök megköszönvén a közgyűlésnek működésével szemben tanúsított elismerését, viszont köszönetet mond a bizottság tagjainak szíves türelméért, odaadó fáradtságukért és a gyűlést bezárja. A gyűlés az elnök életése mellett 1 órákor oszlott föl. Kelt mint fent. *Dr. Walter Gyula*, a központi bizottság elnöke. *Ember Károly*, a bizottság jegyzője.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. «A Szombathely-egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület» német-újvári köre rendes őszi gyűlést október hó 25-én Német-Ujváron tartja, melyre a tagokat és a tanítgyarátokat tisztelettel meghívom. A rendes ülést a szentév emlékére díszgyűlés előzi meg következő sorozattal: 1. 9 órákor ünnepélyes szentmise, a kör enekára latin misét énekel. 2. Elnök megnyitója. 3. Szózat éneklése. 4. Ünnepi beszéd, tartja: Premer Imre. 5. Himnusz éneklése. Ez után következik a rendes ülés ezen tárgysorozattal: 6. Gyakorlati előadás, tartja: Lúpersbeck János. 7. A tavaszi közgyűlésről fölvett jegyzőkönyv fölvásása és hitelesítése. 8. Értekezés, tartja: Szentgyörgyi Gyula és Hahn Sándor. 9. Gyakorlati előadás megbeszélése. 10. A munkabíró-bizottság jelentése. 11. Elméleti és gyakorlati előadástárgyalásra jelentkező tagtársak följegyzése. 12. Indítványok tárgyalása. 13. A tavaszi gyűlés helyének kitűzése. 14. Penztáros számadásainak megvizsgálása és a tagsági díjak beszédése. Dobrafalva, 1900 október hó 9-én. *Föld János*, elnök.

Meghívó. A sárosmegyei róm. kath. népnevelők egyesületének soóvári köre őszi ülést t. évi október hó 25-én Lapispatakon tartja, melyre az egyesület tagjai és a tanítgyarátai tisztelettel meghívattak. Tárgysorozat: 1. Reggeli 9 órákor Veni Sancte és szentmise. 2. Elnöki megnyitó. 3. A múlt ülés jegyzőkönyvének fölvásása és hitelesítése. 4. «Mit tehet a tanító, hogy a nép között elterjedt iszákosság megszűnjék, vagy legalább esökkenjen» című tételre beérkezett pályamunkák fölvásása, megbeszélése és a jutalom odaítélése. 5. Új pályatételi kitűzése. 6. Indítványok. 7. A jövő ülés helyének megállapítása. 8. Tagsági díjak beszédése. 9. Elnöki zárzó. Kelt Kavecsánban, 1900 évi október 11-én. *Kövecz Odón*, elnök.

Meghívó. A körmenői róm. kath. tanítói kör folyó év október 25-én délelőtt 9^{1/2} órákor Csákányban a róm. kath. iskola helyiségében *Nagy Károly* csákányi róm. kath. kántortanító 40 éves tanítói működésének emlékére jubiláris díszgyűlést, ennek befejezésével pedig rendes körgyűlést tart, melyre a fot. elkészíti kart, a kartársakat és az érdeklődő tanítgyarátokat tisztelettel meghívja az elnökség. A díszgyűlést 9 órákor tartandó szentmise fogja megelőzni.

Meghívó. A «Nagyszombat-vidéki róm. kath. népnevelők egyesülete» 1900. évi október hó 25-én Nagyszombatban a városház nagytermében rendes évi nagygyűlést tartja, mely a keresztenység kilencszázados hazai jubileumának alkalmából egyszersmind díszülés is lesz. Következő tárgysorozattal: 1. 1/210 órákor a plébánia-templomban szentmise. 2. 1/211 a díszgyűlés megnyitása Kölcsey himnuszával. 3. Szilányi Ferencz ér.

helyéről úr Ó mgának megnyitó beszéde. 4. Életrajzi vázlatok der Bosco életéből. Tartja Jedlicska Pál. 5. Jelentés az egyesület utolsó évi működéséről. 6. A bírák-bizottság jelentése, pályadíjak kiosztása. 7. Pályaverés kötelező dolgozat fölolvása, tárgyának megvitatása. 8. Indítványok. 9. Befejezésül a tagtársak a pápa hímnuszt fogják énekelni. Egy órákor tarsas ebéd a „Magyar Kör” helyiségeiben (Hermann). Egy teríték ára 2 korona.

Értesítés. Az «Eger főegyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület» ez idei képviselői közgyűlését nem E. hó 24. és 25-én, hanem a közbejött pápi ülés miatt február hó 23-án és 24-én fog megtartani.

IRODALOM.

A kereszténységnek Magyarországon 900. esztendei jubileuma alkalmából melegen ajánljuk a Szent-István-Társulat imént megjelent következő kiadványait: *Gomolások a századévi hódolatnak és a magyar katolicizmus 900 éves jubileumának ünnepére.* Irta *Prohászka Ottokár.* Ara 1 korona 20 fillér. — *Emlékkönyvrészek a keresztény Magyarországi kilencszázados efordulójára.* A katolikus fiú- és leányiskolák növekedéi számára. Segédkönyvvül az iskolai ünnepélyekhez, a hivatalos tárgyrend alapján. Irta és szerkesztette *Ember Károly,* a Népművelő szerkesztője. Ara 20 fillér. — *Szent István első magyar király.* A kereszténységnek Magyarországon 900 esztendei jubileuma alkalmából. Irta *Kisfaludi Z. Lajos.* (Sok szép képpel.) Ara 32 fillér. — *A szent Jób, vagy az első apostoli király szent jób kezének története.* Irta *Cemner Lajos.* Ara 8 fillér. — *Nagyszombatok szent Mária.* A hitatos könyörgések gyűjteménye. Ara 8 fillér. — *A legmúltóságosabb Oltáriszentség előtt egy imádságban eltöltött óra ötperczekre bocsátva.* Ara 8 fillér. — *Jézus szentségs Szívének litániája.* Nemkülönbén hódoló, megkövető és följajló imádságok Jézus szentségs Szívéhez. Ara 6 fillér. Mindeme könyvek megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

VEGYESEK.

Mozgalom az osztatlan népiskolák számára készítendő külön tanterv mellett. A Kaloecsa-vidéki róm. kath. tanítóegylet ez évi október hó 11-én tartott 50. közgyűlésén *Berauer József* alelnök indítványára egyhangú határozatként kimondotta, hogy az egységs tanterv mellett az osztatlan népiskolák mindenike nem lehet egész róladatának, épen azért az osztatlan népiskolák számára külön tanterv készítendő. Ezen fölül *Dreiszigler Ferenc* indítványára azt is elhatározta, hogy megkeresi hitvánk összes kath. tanítóegységeit, hogy e tekintetben állást foglalván, megakadályozható legyen az egységs tanterv ügyében megindított mozgalom. Tekintve, hogy a borsod-árpádi karmegbízásából működött tanterv-revideáló bizottság javaslataira megnyilatkozott országos tanügyi kath. közvélemény annak idejében nem tiltakozott az osztatlan iskolák számára készítendő tanterv eszméje ellen, s a részleteket megbírálván — üdvözölte is az eszmét — a mozgalom eredménye előre látható. Miatán e kérdés kath. részről most már szintén aktuális lett, legköze-

lebb mi is tüzetesen foglalkozunk e kérdéssel, hogy egyesületeinket előkészítsük e mozgalom niél eredményesebb megoldására. A mozgalom megindításáért pedig melegen üdvözöljük a kaloecsa-i kifünően vezetett és mintaszerűen szervezett egyesületet.

Új katolikus iskola Megyercsen. Október 7-én szentelte föl nagy ünnepséggel Schuster Aladár keszegfalvai plébános az újonnan épített díszes katolikus iskolát Megyercsen, nagyszánu ünnepelő jelenlétében. Délután 3 órákor gyűlekeztek a hívek úgy Keszegfalváról, az anyategyházból, mint a szomszédos pusztákról és rétekről Dusa László iskolaszéki elnök házánál, homnan körmenetben vonultak az iskolához, a hol Schuster Aladár plébános megáldotta az új iskolát és tanfői lakot. Azután a plébános be-zedet intézett az egybegyűlekezh, melyben fölsorolta azon küzdelmeket, melyek az új iskola építését megelőzték.

Somogy vármegye közigazgatási bizottságának ülésén Jankovich Besán Gyula főreglakú nagybirtokosnak köszönetet és elismerést szavaztak, a miért a kisherényi róm. katolikus iskola építési költségeire 2000 koronát ajánlkozott.

Huszonötéves tanítói jubileum. Edeimann Rezső budakeszi kántortanító tegnap ülte huszonötéves tanítói jubileumát. Ezen alkalommal a község ünnepélyt rendezett. Bulics Ferenc szentszéki ülnök, esperes-plébános köszönte meg a község nevében fáradságát s azután átadta a község ajándékát, egy szép aranyórát a jubileum emlékére. A kartársak nevében Trettköny Kálmán tanító üdvözölte a jubilaust.

Jóteknység. Özv. Szláray Antalné grófnő a vinnai római katolikus iskola újjáépítési költségeinek fedezésére 1000 koronát adományozott.

Halálozás. *Kombóssy István* lévárú (Gömörm.) kántortanító életének 59. áldas kántortanítói működésének 49. évében október hó 7-én szívzsellítés következtében elhunyt. Temetésén, mely október 9-én volt, kedvelt kartársai s az egész község nagy részvétellel jelentek meg. Áldás emlékére!

Új apácák. A szent Orsolya-rendű szűzek pozsonyi zárdatemplomában szép ünnepség volt szűz Mária ünnepén. Két oklevéles tanítónő: Bogner Stefánia és Kuzmann Vima léptek be a szerzet kötelékébe. A magasztos szertartás végzésére, melylyel a beöltözés egybe van kötve, Szilányi Ferenc, nagyszombati érseki helynök jelent meg Pozsonyban.

Szerkesztői üzenetek.

R. E. Ha az év végén sikerrel vizsgázik s az illető intezet aláírja nyugtatványát, ez esetben jóhiszemű véleményünk az, hogy megkaphatja az ösztöndíjat s így föntartotta jogát a jövőre nézve is. Mindenesetre jó lesz, ha az elnökséghez fordul tanácsért. — **Sz. J.** Szóvá tesszük. Az ajánlás nem marad el. — **D. B.** Közvetítettük. A köszönetet átadtuk az elnökségnek. — **H. N.** A díjlevélben megállapított jövedelem helyesbítését kérelmezze az iskolaszéktől s ennek alapján remélheti fizetésnek teljes kiegészítését. — **T. M.** Mi az idejében beérkezett meghívókat készséggel tesszük közzé. — **K. D.** A püspöki hatóság intézkedése, hogy okl. tanító alkalmaztassék, figyelmen kívül nem hagyható. Ma már több helyütt alkalmaznak okl. tanítót okl. férfi pályázó hiányában. — **V. I. Erdőtelken.** Mi kiutalványoztattuk. Egy levélapon tessék a kiadóhivatalhoz beküldeni teljes címét. Üdvölet. — **P. F.** Az emléktűzet, melyet lapunk szerkesztője írt és szerkesztett, megjelent a Szent-István-Társulat kiadásában. Megrendelhető a Társulat ügynökségében. Ara 20 fillér. — **W. G.** Köszönet az értesítésért. — **N. F. Moholány.** Oly rövid értesítés nem adhatunk kimerítő tanácsot. Amnyi igaz, hogy oklevéles tanító rendszeresített állásból, melyen véglegesen van alkalmazva, minden ok nélkül el nem mozdítható.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

A nyitrasárfői rom. kath. kántortanítói állomás *1. ö. osztály*; *2. ö. osztály* választás útján fog betölteni. Pályázhatnak okleveles magyar és tót nyelvben jártas kántortanítók személyesen. Javadalmazás: mint kántornak 2 hold 914 [öl] szántóföld; 125 [öl] káposztás elvezete; 16 méter tűzifa beszállítva; ezirka 40 posz. mero rózsa pacher-egyenl.; stóla, ostsajtós és alapítványok után 140 korona. Mint tanítónak 400 korona; korpótlék 100 korona. Lakása áll 2 szobából, van konyhája, kamrája, istállója és szép házikertje. *Iskolaszék*. 835 1—1

Hrachovistyen Nyitra vármegyénél november 5-ken lesz kántortanítói választás. Jövedelme: negyed hold szántóföld és magyordácska házi kert használatára, 25 parasnyi mero rózsa a fűvelől, 7 szeder gallya a kősegtől a kintterem fűtésére és 130 korona államszegély. Többhá. 98 ujra kieszközölhető pótlállamszegély, 68 maradványból, 175 vallásalomból, 8 pénzbarrakból, 20 szolgálatnyelvért, mintegy 60 stolaris jövedelem, magy. most 229. Lakása 2 szoba, konyha, kamra, istálló, kősegtőlak, zart udvar. A folyamodványok 161. *Lány Rózsa* esperes úrnő *Örökös* küldendők. 834 1—1

Papsonymegye peredi rom. kath. tanítói állomásra pályázat hirdették. Javadalma 400 korona, egy butorozott szoba, takarítás, fűtés és élelmezés, mosás és világítás nével. Pályázhatnak tanítónak is. Kérvények *november 2-ig Bartoss János* iskolaszéki elnökhöz küldendők. 833 1—1

Báhony Papsony vna) a rom. kath. tót-magyar népiskolához másodtanítónak okleveles tanerők pályázhatnak *november 15-ig*. Ugyanakkor választás délután. Javadalmazás: évi 800 korona, ebből 700 korona állami segély, egy szoba fűtéssel. Folytatva ismétlődően is tanítói kötelek. Kérvények *tanfelügyelő-espereshez Visták* posta Báhony. 828 1—1

A sasvári rom. kath. és kir. uradalma népiskola II. oszt. tanítói állomásra *ezennel október 31-ig* újabb pályázat hirdették. Jövedelme: mint tanító kap készpénzben 772 koronát. Szolgaközösért a körösök 100 koronát, a temetőknek körülbelül 100 koronát. Külön 600 korona nyugdíj a cs. és kir. uradalomtól. Szép lakás. A tanító magyarul és tóttal tudjen. Az állomás azonnal elfoglalandó. A folyamodványok alufürothoz küldendők. *Stavla József*, prépost, elnök. 830 1—1

Sopornyára tanítónó keresetetik. Evi fizetés 600 kor. és lakás. Pályázhatnak tót nyelvben jártas övönök is. *Via Szered*. 827 1—1

Darnóra (Mosonmegye) osztálytanító szükséges, az edigi tanító önkölle állomásra távozzán. Fizetése 800 kor., nem oklevéles 200 koronával kevesebbet kap. Nők is pályázhatnak. Többet a «Népmévelő» 36. számában. 825 1—1

Erdélyi egyházmegye.

Szentháromsagra okleveles rom. kath. kántortanító keresetetik. Javadalma: Csinos lakás a szükséges gazdasági épületekkel. Készpénzben és terményekben 282 kor. Alapítványi szentmisékből 28 korona. Stóla állag 16 kor. Pénzbeli segély 100 korona. Tandíjbol 20 korona. Regaleimadókól 4 korona 24 fillér. Államszegély 374 korona, ebből 100 korona ötödéves korpótlékkal. Fügösített első osztályú buzsántóföld 12 hecsoldban. Kötelessége az összes kántori teendők buzgó, lelkiismeretes végzése és az iskolaszék által kiölendő osztályok pontos vezetése. Pályázat határidő *október 20*. A kellően felszerelt pályázati díj *október 20-án* küldendők. 831 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Osztály nagyközségben a rom. kath. kántortanítói tót-magyar állásra *október 28-án* délutáni négy órakor tartandó pályázat hirdették. Jövedelme 988 korona. Személyes megjelenés és zencismeret előnnyel bír. Az iskolaszékre czíntzett kérvények *Kruppa Pál esperes tanfelügyelőhöz* (Kis-Keresnye u. p. Simony) küldendők. 820 1—2

Győri püspöki megye.

Vedeny nagyközség rom. kath. népiskolánál az I. osztályra pályázat hirdették. Fizetése: 800 korona, 100 köteg rózsa, egy szoba és kis konyha. Tanítás nyelv: magyar-német. Csak okleveles rom. kath. tanítók, tanítónók pályázhatnak. A megválasztott ismétlő iskolát is köteles folytatva vezetni és kántorságban segédkezni. Pályázati idő *november 1-ig*. A kérvények kellőkép felszerelve *dr. Hahorokamp Sándor esperes-plébános, iskolaszéki elnökhöz Védény* (Mosonmegye) küldendők. 829 1—1

Szarvko (Sopronmegye) rom. kath. osztálytanító vagy tanítónó keresetetik. Fizetése 800 korona, butorozott szoba, fűtés. Köteles tanítás mellett a kántoriakban segédkezni; horvát vagy német nyelvtudás előnnyel bír. Mellékjövdelemre számíthat. Kérvények *Paritsch Mátys* iskolaszéki elnökhöz *október 25-ig* intézendők. 817 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Pályázat a szalacsi rom. kath. másodtanítóagra, Javadalma: 600 korona, 2 méterol tűzifa, butorozott szoba. Pályázhatnak tanításra jogosított, képezdét végzett ifjak is *október 28-ig*. November 2-án elfoglalandó. Okmányok *Hóra János plébánoshoz Er-Szalacs* küldendők. 819 1—2

Nyitrai püspöki megye.

A tót-megyeri rom. kath. népiskolához egy tanító állásra pályázat hirdették. Polgári évre 400 frt és közös lakás. Tannyelv magyar. Az állás azonnal elfoglalható. *Iskolaszék*. 826 1—1

A pogrányi állomás pályázata, mely a Népmévelő 40-ik számában közlétéve volt, építkezés miatt *október 25-ig* meghosszabbították; változik a fizetés, mert az államszegély a tanévre 652 korona, más semmi; a 800 koronáig való kiegészítés a jövő tanév szeptemberétől kezdődik. A többi ugyanaz. *Karsay Imre, iskolaszéki elnök*. 818 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A esomai rom. kath. kántortanítói állásra *október 10 25-ig* pályázat hirdették. Jövedelme 498 korona, államszegéllyel 800 korona. Ugyanannyi nyugdíjégy. Korpótlék. Személyes megjelenés előnnyel jár. Sörgy (Gömörmegye) u. p. Ajnácskő. *Gyöngyössy Endre, plébános*. 822 1—1

Kis-tugári (Nógrádmegye) rom. kath. iskolához okleveles tanítót, esetleg tanítónót keresek. Fizetése: terményekben 400 korona, készpénzben 400 korona államszegéllyel együtt, azonkívül szép lakás minden hozzátartozókkal. Tannyelv tót-magyar. Pályázati kérvények *október végéig Micsell Zsigmond* esperes és ker. tanfelügyelőhöz *Gácsfalvára* u. p. Gács küldendők. 823 1—1

Lévart gömörmegyei rom. kath. főisközség (posta Harkás) kántortanítói állomására *október 30-ig* pályázhatnak. Jó lakás és szép házikerten kívül évi javadalma 800 korona. A kérvények a *kereski plébánia-hivataltba* küldendők. 832 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Perbál (Pestmegye). Elöléptetés folytán a másodtanítói állás üresedésbe jöven, az iskolaszék erre pályázatot hirdet. Fizetése egy polgári évre, melyet itt kitölteni tartozik, 800 korona. Butorozott és fűtött szoba. Mellékjövdelemre is számíthat. Kis temetés 50 fillér, nagynál 1 korona. A megválasztott a kántoriakban töle kitelhetőleg segédkezni tartozik. Az állást azonnal kell betölteni. Pályázhatnak notanítók is *október 25-ig*. Eredeti okmányok beküldése kívántatik. A tannyelv német-magyar. *Herbst József, iskolaszéki elnök*. 824 1—1

Vácsi egyházmegye.

Kerepesen (Budapest melletti) rom. kath. tanító állásra pályázat hirdették. Fizetése államszegéllyel 742 korona, gazdasági iskola oktatásáért 100 korona, 2 öl fa, 1 szobából álló lakás a létszükségesebb butorral ellátva. Kötelessége: III—VI. egyesített osztályok vezetése. Előnyben részesünek, a kik kántorságban

segítségképesek. Az állás azonnal elfoglalható. A kérvényeket *október hó 27-ig* az *iskolaszékhez* küldendők. 836 1—1

Eöser, a fővárosi társaságában, róm. kath. iskola-működő tanítói állomására pályázat hirdetik. Juttathatja: *a)* készpénz 768 korona fizetés, 89 korona korpótlék; *b)* 4 km. kemény tűzifa természetesen egy egyszobás lakás. *Folyó hó 24-ig* pályázhatik a pályázónak oklevéles tanító. *Matéjka Vilmos* esperes-pályázós, iskolaigazgató. 813 2—2

Erdő-Tarcsa (Nógrádmegyei) róm. kath. kántortanítóságra pályázat hirdetik. Jövedelme: lakás két padlózat szoba, konyha, éléskamra, istálló és házikerti; árt. föld 250 □ öl szántóföld; körülbelül 110 pár után fizetendő párbér (páronként 1 veka rozs, 20 fillér), munkaváltás 86 kor., minden tanköteles után 80 fillér, más vállalkozástól 1 korona 60 fillér, a püspöki hivataltól 12 korona 81 fillér, iskola-fűtésére a község pénztárától 48 korona. Megjegyzendő, hogy az elől 432 kor.

államsegély és 100 korona korpótlékban részesült, mely összeget az utód is, ha jogosult rá, remélhetőleg meg fogja kapni; a harangozás végzéseért minden külön kenyéren levő pártól kap félveka rozsot, harangozások után 3 haranggal 1 vers 32 fillér, 2 haranggal 1 vers 20 fillér, ha elfogadja. Kérvények az erdő-tarcsai róm. kath. iskolaszékre címezve a *nógrád-káljai plébánia-hivatalhoz október hó 29-ig* intézendők, mely napon délelőtt a választás is megtetetik; miért is személyes megjelenés kéri a kántorpróba végett. 821 1—1

ISTVÁN

Orgona- és harmonium-készítő műhelye

Egerben, Felnémet-utca 8. sz.

Állunkozik mindennemű templom, orgona, és harmonium készítésére. — Régi orgona átalakítás, javítás, tisztítás és hangolás, a legújításosabb árban elfogadjatnak és jól állás mellett elkészítetnek.

Orgona-építési műintézet.

RIEGER TESTVÉREK

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szil.) es. és kir. udvari orgona-gyárának fiókja. Legolcsóbb áron kiváló orgonákat szállítanak.

A cég 25 évi fennállása óta

700-on felül új orgonát

épített, melyek közül 255 esik Magyarországra, a többi Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Az összes katolikus elemi és felső népiskolákban, polgári és felsőbb leánytanodákban, tanító- és tanítónőképezdékben használt és előirt

tankönyvek

legújabb kiadásokban kaphatók

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatalában

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28b.

A vonatok indulása Budapest k. p. udvarról. — A vonatok érkezése Budapest k. p. udvarra.
Érvényes 1900. október hó 1-től.

Delelőtt				Délután				Delelőtt				Délután							
vonat szám	óra	percz	vonat neve	hová	vonat szám	óra	percz	vonat neve	hová	vonat szám	óra	percz	vonat neve	honnan	vonat szám	óra	percz	vonat neve	honnan
82	6 20	v. v.		Nagy-Kanizsa	844	12 00	tszsz.		Kis-Körös	645	5 00	tszsz.		Arad	311	12 25	sz. v.		Hatvan
044	6 30	gy. v.		Gyöngyös, N.-Széchenyi, Kolozsvár, M.-Sziget	212	12 25	sz. v.		Bicske, N.-Kanizsa	321	5 20	v. v.		Ruttka, Berlin	301	12 50	gy. v.		Berlin, Ruttká
36	6 30	sz. v.		Bécs, Graz	310	12 35	•		Hatvan	1707	5 45	sz. v.		M.-Sziget	903	1 05	•		Konstantinápoly
402	7 00	gy. v.		Kassa, Munkács	1302	1 40	gy. v.		Fehérgy. Graz	607	6 10	•		Brassó, Arad	1301	1 25	•		Gyekenyes, Pécs
1062	7 30	•		Zágráb, Fiume, Róma	504	1 55	•		Kolozsvár, Arad, Szatmár-Nemeti	47	6 15	tszsz.		Bicske	403	1 30	•		Lemberg, Kassa
084	8 00	•		Ruttká, Berlin	4	2 20	•		Bécs, Paris, London	405	6 35	sz. v.		Lemberg, Miskolcz	3	1 45	•		London, Paris, Bécs
066	8 00	sz. v.		Gödöllő	4	2 30	•		Bicske	7	6 40	•		Bécs, Sopron	508	1 50	•		Kolozsvár, Arad, Szatmár-Nemeti
1067	8 00	•		Belgrad, Bród	404	2 30	sz. v.		Bicske	907	7 05	•		Belgrad, Bród	1301	2 05	•		Graz, Fehérgy.
1068	8 00	•		Kassa, Csorba	304	2 35	gy. v.		Kassa, Lemberg	507	7 10	•		Brassó, Kolozsvár	315	2 05	sz. v.		Gödöllő
1069	8 00	•		Zágráb, Fiume, Pécs	312	2 40	•		Konstantinápoly	1303	7 25	•		Graz, Fehérgy.	305	2 05	sz. v.		Bicske, N.-Kanizsa
080	8 00	•		Arad, Brassó	310	2 45	sz. v.		Hatvan	309	7 30	•		Hatvan	21	4 50	•		Hatvan
081	8 00	•		Kolozsvár, Brassó	1004	3 00	gy. v.		Zágráb, Fiume, Róma	701	7 50	gy. v.		Bukarest, Brassó	313	5 35	•		Győr
082	8 00	•		Bécs, Graz	1021	3 20	v. v.		Alony-Szabolcs, Paks	1505	8 15	sz. v.		Paks, Adony, Szabolcs	27	6 05	•		Győr
083	8 00	•		Munkács, M.-Sziget	910	3 25	sz. v.		Szabadka	1605	8 20	•		Fiume, Zágráb, Eszék	505	6 20	•		Brassó, Kolozsvár
084	8 00	•		M.-Sziget, Stanislaw	302	3 45	gy. v.		Ruttká, Berlin	1003	8 40	gy. v.		Róma, Fiume	905	6 40	•		Belgrad, Eszék
085	8 00	•		Ruttká, Berlin	32	4 30	sz. v.		Győr	1) 319	8 45	sz. v.		Hatvan	305	7 00	•		Berlin, Ruttká, Szerecs
					308	8 20	•		Ruttká, Berlin	509	9 15	•		Szolnok	5	7 15	gy. v.		Bécs, Graz
					508	8 45	•		Kolozsvár, Brassó	11	9 20	•		Győr	605	7 20	sz. v.		Brassó, Arad
					318	8 25	•		Hatvan	909	10 00	•		Szabadka	1067	8 00	•		Fiume, Zágráb, Pécs
					1706	7 05	•		M.-Sziget, Stanislaw	307	10 05	•		Ruttká, Pátek	1705	8 10	•		Stanislaw, M.-Sziget
					24	7 35	•		N.-Kanizsa, Trieszt	407	8 30	•		Munkács, M.-Sziget	1001	8 35	gy. v.		Róma, Fiume, Zágráb
					1906	8 00	•		Kassa, Csorba	23	10 15	5		N.-Kanizsa, Trieszt	941	8 45	tszsz.		Kis-Körös
					1006	8 30	•		Zágráb, Fiume, Eszék						1507	8 50	sz. v.		Csorba, Kassa
					406	8 55	•		Miskolcz, Lemberg						9	9 15	•		Bécs, Graz
					48	9 00	tszsz.		Bicske						303	9 20	gy. v.		Berlin, Ruttká
					502	9 15	gy. v.		Kolozsvár, Bukarest						603	9 40	•		N.-Széchenyi, Gyöngyös, Kolozsvár, M.-Sziget
					1004	9 35	sz. v.		Gyekenyes, Bród						25	9 50	sz. v.		Trieszt, N.-Kanizsa
					1004	9 55	•		Fehérgy. Graz						401	10 00	gy. v.		Munkács, Kassa
					608	10 00	•		Arad, Brassó										
					908	10 20	•		Belgrad, Eszék, Bród										
					8	10 45	•		Bécs, Sopron										
					322	11 10	v. v.		Ruttká, Miskolcz										

A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról.

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra.

A vonatok indulása Budapest ny. p. udvarról. — A vonatok érkezése Budapest ny. p. udvarra.
Érvényes 1900. október hó 1-től.

Delelőtt				Délután				Delelőtt				Délután							
vonat szám	óra	percz	vonat neve	hová	vonat szám	óra	percz	vonat neve	hová	vonat szám	óra	percz	vonat neve	honnan	vonat szám	óra	percz	vonat neve	honnan
106	1 00	k. ost.		Bécs, Buda, Paris, ex. v. Ostende, London	604	12 05	sz. v.		Czegléd, Szolnok	701	12 50	k. ost.		Konstantinápoly ex. v. Bukarest	171	12 55	sz. v.		Palota-Ujpest
106	5 30	sz. v.		Palota-Ujpest	172	12 15	•		Palota-Ujpest	703	1 25	gy. v.		Bukarest	703	1 25	gy. v.		Bukarest
406	6 35	•		Czegléd, Szolnok	130	12 25	•		Nagy-Máros	103	1 50	•		Paris, Bécs	173	1 55	sz. v.		Palota-Ujpest
406	6 45	•		Esztergom	406	12 50	•		Dorog	131	6 20	•		Vác	175	3 05	•		Palota-Ujpest
106	7 55	•		Palota-Ujpest	174	1 15	•		Palota-Ujpest	601	6 30	•		Szolnok, Czegléd	175	3 05	•		Palota-Ujpest
6012	7 55	v. v.		Lajosmizse	104	1 45	gy. v.		Bécs, Paris	165	6 40	•		Palota-Ujpest	6001	3 15	•		Lajosmizse
1002	7 55	gy. v.		Zsolna, Berlin	4108	2 05	sz. v.		Pilis-Csaba	117	6 50	•		Bécs	135	4 00	•		Nagy-Máros
106	8 05	•		Bécs	176	2 20	•		Ersekújvár	700	7 15	•		Bukarest, Verciorova	6103	4 20	•		Szolnok, Czegléd
708	8 15	•		Temesvár, Orsova	704	2 30	gy. v.		Palota-Ujpest	4107	7 25	•		Dorog	4103	4 35	•		Esztergom
712	8 30	sz. v.		Temesvár	4104	2 40	sz. v.		Esztergom	167	7 35	•		Palota-Ujpest	177	5 45	•		Palota-Ujpest
170	9 15	•		Palota-Ujpest	720	2 45	•		Czegléd	317	7 45	tszsz.		Berlin, Zsolna	115	6 05	•		Bécs, Berlin
110	9 25	•		Bécs, Berlin	6002	2 55	•		Lajosmizse	6011	7 50	v. v.		Lajosmizse	179	6 50	•		Palota-Ujpest
					716	4 25	•		Szeged	127	8 15	sz. v.		Parkány-Nána	711	7 00	•		Temesvár
					178	4 30	•		Palota-Ujpest	4101	8 25	•		K.-K.-Félegyhaza	707	7 40	gy. v.		Orsova, Temesvár
					138	4 50	•		Nagy-Máros	4102	8 35	•		Esztergom	3) 4105	8 15	sz. v.		Pilis-Csaba
					180	6 00	•		Palota-Ujpest	105	10 10	•		Palota-Ujpest	181	8 25	•		Palota-Ujpest
					140	6 20	•		Parkány-Nána	715	10 55	•		Szeged	125	8 45	•		Nagy-Máros
					4110	6 40	•		Esztergom	143	11 05	•		Ersekújvár	105	9 00	gy. v.		Bécs
					710	7 00	•		Verciorova, Bukarest						4109	9 10	sz. v.		Esztergom
					6014	7 20	v. v.		Lajosmizse						1401	9 25	gy. v.		Berlin, Zsolna
					182	7 40	sz. v.		Palota-Ujpest						719	9 55	sz. v.		Szolnok, Czegléd
					218	9 05	tszsz.		Zsolna, Berlin						101	11 00	k. ost.		London, Ostend
					118	9 25	sz. v.		Bécs						6013	11 10	v. v.		Paris, Berlin, Bécs
					706	10 05	gy. v.		Szeged, Verciorova						901	11 20	k. ost.		Lajosmizse
					182	10 40	sz. v.		Vác										Konstantinápoly
					4) 902	11 20	exp. v.		Konstantinápoly										Belgrad
					5) 702	11 30	exp. v.		Bukarest										

A vonatok indulása Buda-Császárfürdő kitérőről.

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdő kitérére.